

SLOVENSKI NAROD.

Iskaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Iskava: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, nad to višino vsi oglasi 1 m/m x 54 m/m 1 K 50 v. Uradni razglašni in poslani ter notice isti prostor po 2 K, ženitne ponudbe in poroke pavšalno 80 K. — Pri naročilih nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišče „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji: V inostranstvu:

celoletno naprej plačan . K 180 — celoletno K 240 —
polletno 90 — polletno „120—
3 mesečno 45 — 3 mesečno „60—
1 15 — 1 „20—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici.

Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.

Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisane in začetno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.

Poštnina plačana v gotovini.

Gospodarski položaj sovjetske Rusije.

Znameniti ruski narodni ekonom Aleksinski prinaša v listu »Novaja Ruskaja Žiznj« članek, v katerem slika gospodarski položaj sovjetske Rusije ob početku leta 1920. V svojem članku se naslanja na date iz stenografskih zapisnikov o poročilih predsednika vrhovnega sovjeta narodnega gospodarstva A. Rikova, predsednika centralnega sovjeta profesionalne zveze M. Tomskega, predsednika moskovskega sovjeta Kamjenova in končno tudi na date iz poročil Trockega in Ljenina. Ker se ravno v današnjih dneh dela za komunizem velika propaganda, obljubljač vernim dušam, ki se vicajo v skrbeh za jutrišnji kruhek, deveta boljševiška nebesa, pogledmo malo, kakšna so pravzaprav ta boljševiška nebesa od blizu. Vodniki po teh nebesih naj nam bodo boljševiški svetniki sami, navedeni v Aleksinskega članku.

V seji predstaviteljev sovjeta narodnega gospodarstva, dne 25. januarja t. l., ki so se je udeležili tudi sovjetski poverjeniki in člani moskovskega sovjeta vojaških in delavskih deputatov, je poročal Rikov, da je dosegla za časa imperijalistične in meščanske vojne gospodarska onemoglost Rusije ogromne dimenzije. Zlasti je pahnila Rusijo v gospodarsko onemoglost meščanska vojna vsled oplentitve narodnega gospodarstva in razpajanja materialnih in živih sil. Kriza, ki je nastala, se more opredeliti v treh smereh: prometna kriza, kriza kurjave in kriza žive delovne sile.

Procent nevarnih lokomotiv pred vojno ni nikdar presegal petnajst odstotkov. Danes znaša ta odstotek šestdeset. Pred vojno se je 8% pokvarjenih lokomotiv brzo popravilo, po septembarski revoluciji se je odstotek popravljenih lokomotiv tako zmanjšal, da znaša danes komaj eden. V gotovih številkah pomeni to nasproti preteklemu mesecu odpadek dvatisoč lokomotiv v tekočem mesecu. V kratkem času bi moral radi tega vsak železniški promet izostati, ako se razmerje ne izpremeni. Za delavca in kmetja pa pomeni pešanje prometa nemogočnost izkoristiti razne žitne zaloge, pomanjkanje kurjave in surovin. Rikov navede v svojem poročilu samo dva primera, ki pa kažeta krizo v bengalski luči: da bi se moglo transportirati iz uralskih rudokopov 10 milijonov

pudov kovin z enim vlakom na mesec v centralno Rusijo, bi bilo treba deset let ob sedanjih prometnih razmerah. Rusija je dobivala bombaž za svoje tvornice iz Turkestana. V tekstilni industriji je Rusija v mirnem času mogla konkurirati z Nemčijo. Bila je torej poleg Nemčije takoj na prvem mestu za Anglijo. Sedaj pa ima sovjetska Rusija samo dva vlaka mesečno, ki dovažata bombaž iz Turkestana, tako da bi trajalo deset let predno se uvozi osem milijonov pudov bombaža, ki ga morejo podelati ruske tvornice. Napačno pa bi bilo misliti, da izvira ta primanjkljaj samo iz prometne krize. Rusija je producirala tudi sama mnogo lanu; tekmo boljševiškega režima pa je padla ta produkcija na 30%, ker kmetje lanu iz prehranjevalnih ozirov ne sejejo več. Često se je trdilo, da je povod gospodarskega propadanja Rusije blokada. Rikov pa to naziranje pobija trdeč, da bi dvignjenje blokade krize surovin ne odstranila, marveč jo še le povečala, ker so surovine edini produkt, s katerim je Rusija zalagala Evropo.

Glede kurjave poroča Rikov, da je je Moskva imela leta 1919. samo še za bolnišnice in lazarete — za sile seveda! Sovjet narodnih komisarjev je bil zapovedal pripraviti dvajset do štirinajst milijonov kubičnih sežnjev drv. Pripravilo pa se je bilo samo šest, od katerih je železnica mogla dovoziti pa samo dva in pol milijona kubičnih sežnjev. Premogovniki moskovskega rayona, ki so bili boljševikom vedno na razpolago, niso dali niti 30% premoga nasproti prejšnjim letom.

Nelzerno težko je stališče delavstva v prehranbenem pogledu. Ko se zahteva v tvornicah povišanje produkcije, zahtevajo delavci: dajte nam kruha prej, potem bomo šele delali. Seveda je tudi tukaj vzrok pomanjkanja v prvi vrsti prometna kriza. Delavci zahtevajo vstopavitev svobodne trgovine, ki je pa vlada ne more dovoliti, ker bi to pomenilo popolen bankrot.

Boljševiški režim je do konca l. 1919. nacionaliziral okoli 4000 tvornic, kar znači — kakor izjavlja Rikov — vso sedanjo rusko industrijo, ker je ostala privatna industrija uničena. Po neki predvojni statistiki je štela ruska industrija kakih 10.000 tvornic. Od onih 4000 nacionaliziranih

nih tvornic pa jih danes dela le polovica. Število delavcev znaša okoli enega milijona, po Trockijevih navedbah pa samo osemsto petdeset tisoč. V enakem razmerju je padla tudi metalurški in druge industrije, kar pomenja, da živi sedanja sovjetska Rusija od ene tretjine onega, od česar je živila v miru. V tekstilni industriji dela samo 11% tvornic oziroma samo 7% vreten. Toda nazadovanje se vedno bolj širi. Dočim je Rusija izdelovala v prvem polletju lanskega leta še 100.000 do 200.000 pudov tkanine na mesec, je izdelovala v drugem polletju komaj 25 do 68.000 pudov mesečno.

Dr. Alojzij Kokalj:

Gojimo sport.

Mens sana in corpore sano.

Učna uprava one države, na katere razvalinah se je med novimi državnimi tvorbami porodila tudi naša Jugoslavija, nikakor ni bila naklonjena telesni vzgoji. Naravnost omalovaževala in zanemarljiva je pri svoji učeli mladini smoteno vzgojo krepkega telesa.

Ne čudimo se zato, da je na srednjih šolah spadala telovadba med takozvane proste predmete. Vsa oficijelna priredba skupnih izletov v prostu naravo se je omejevala za celo šolsko leto v priredbi enkratnega skromnega majskega izleta. O kakih kurjih za priučenje plavanja ni bilo ne duha ne sluha. Na vse take stvari je gledala učna uprava vsaj s neprijaznim očesom, ako jih sploh ni kratkoma prepevedala.

Ali naj učna uprava naše mlade države sledi tem vzgledom iz pretekle dobe? Ali naj na tem polju morda krene na nova pota?

Po našem mnenju zahtevajo žalostni sadovi iz pretekle dobe, da je na tem polju odločno kreniti na nova pota. Državni učni upravi je pa treba ugledati pot. V to je poklican naš naraščaj. V prvi vrsti seveda naš akademski naraščaj. Ta naj učni upravi iz svoje inicijative pokaže smeri, ki naj jej bodo za bodočnost merodajne.

Začnimo najprvo z vprašanjem telovadbe.

Silnega pomena telovadbe za človeško telo nam pač ni treba noderbovati utemeljevati in podpirati. Opozorimo naj mimogrede le na nekatera nepobitna dejstva. Telov. nam okrepi naše mišice in s tem celo telo. Toda ne samo to. Telovadba nam prežene iz našega telesa gab-

Tretja kriza je kriza delavskih sil. Delavci se nekam izgubljajo, tako da se zatvorja dan na dan več tvornic. Dogodilo se je, da se včasih cele mesece ni moglo dobiti kvalificiranih delavcev za neobhodno potrebno delo v puškarnah, ki so delale za rdečo armado. Poročilo konstatira, da delavec ne beži le iz mesta na kmete, iz ene tvornice v drugo, ki mu nudi boljše življenjske pogoje, ampak se udaja »na našo nesrečo in sramoto« v velikem številu verženju.

Tako je v Rusiji. A kako bi bilo pri nas, ako bi zavladali boljševiki?

— * —

no okornost. Na drugi strani nam pa usrka zaeno ono gibčnost in pozornost.

Zato bi se moralo od strani visokošolcev, katerih telesa so še v razvitku, s smoteno telovadbo delati za pravilno vzgojo njihovih mladih teles. To prav enostavno lahko dosežemo s pristopom k že obstoječi uzorni telovadni organizaciji, ki jo imamo v naših sokolskih društvih. Tam je za naše visokošolstvo najlepše polje, da s smoteno telovadbo nadomeste pri svojem telesu to, kar se je zagrešilo od strani njihovih starišev, kar se je zanemarljivo od strani učne uprave.

Roko v roko s to smoteno telovadbo naj hodi gojitve onih zdravil sportov v prosti naravi, v katerih se tako moistrosko odlikuje mladina anglosaškega plemena. S tem mislimo na razne nogometne in druge igre, katerih skrbna gojitve čudovito izpolnjuje vsebe. dosežene s smoteno telovadbo.

Če bo naše visokošolstvo resno in dosledno skrbelo za vzgojo svojih teles potom smotene telovadbe in ravnokar omenjenih iger, potem bodo iz njegovih vrst izginila bledikasta, na njihovo mesto na bodo stonila rdeča, zdrava in zagorela lica. Naši visokošolci potem ne bodo poznali modernih bolezni, nervoznosti, nevrastenije in drugih podobnih izrodov kot posledic, da se je telo zanemarljivo.

Nič manj važno se nam ne zdi vprašanje vodnega sporta.

Naša Ljubljana ima za gojitev tega sporta posebno urodno predpogoje. Ljubljana s svojo ugodno temperaturo nas naravnost sili, da iščemo ob vročih poletnih dneh v njej hladila.

Zato bi moralo v poletju v njej kar mrgoleti kopajočih se in plavaljočih ljudi. Nikakor ne kaže v tem pogledu prepuščati teren ljudskošolski mladini iz Trnovega in Krakovega.

Po našem skromnem mnenju je zopet poklicano naše visokošolstvo, da spravi v nekaj sistem kopanje in posebno še plavanje. Vsak visokošolec naj bi znal plavati. V posledici tega dejstva naj bi sledile potem plavalne tekme.

O praktični vrednosti plavanja nam seveda ni treba izgubljati nobene besede.

Z gojitvijo kopalnega in plavalnega sporta naj bi se združila gojitve veslanja. Ljubljana, ki nima skoro nič strme, je kakor ustvarjena za veslanje. Zato se ni čuditi, da so stari Ljubljančani priricali najbolj priljubljene zabave in izlete ravno po vodi itd.

Ako obnovimo to zgodovinsko življenje na naši Ljubljani, ne smemo pri obnovitvi pogrešati našega visokošolstva. Ono naj celo prednjači pri tej obnovitvi. Mlada in gibčna telesa našega visokošolstva naj se urijo v veslanju. Potem bomo v doglednem času doživeli na naši Ljubljani veslarske in druge regate.

Opozorjamo, da imamo »Ljubljanski sportni klub«, ki ima ob Ljubljani svojo lično čolnarno. Prepričani smo, da bo imenovani klub sprejel z odprtimi rokami naše visokošolstvo, ako se bo hotelo posvetiti gojitvi vodnega sporta.

O velikem pomenu vodnega sporta za telesno zdravje nam pač ni treba kaj več govoriti. Opozorimo naj le na dejstvo, da visokošolstvo najsilnejših britanskih vseučilišč naravnost brilira v vodnem sportu. Da je to mogoče prenesti tudi v Ljubljano, o tem ne more biti dvoma. Saj je vendar naša Ljubljana po mnenju nekega odličnega strokovnjaka v vodnem sportu v celi Evropi najbolj prikladna reka za gojitve tega sporta. Da bi naše visokošolstvo na tem polju ne moglo slediti sinovom hladnega Albiona, pač ne bo nihče trdil.

Zato bi vsakega resničnega prijatelja našega mladega ognjišča vedno in znanosti prav od srca veselilo, če bi naši mladi akademiki krenili na polje vodnega sporta.

Končno še nekoliko besedi o planinstvu.

Po celem svetu je priznana lepota naših dežel, krasota naših planin. Širnemu svetu znana ta krasota, nam ne ali vsaj ne v dovolni me-

Fran Govekar:

Sulitanje.

(Dalje.)

Cele koše pomaranč so izmetale ljubljanske aristokratke in njih kavalirji med tolpe dečkov, ki so se borili ondi za rumeni laški sad med seboj s tisto srdito vztrajnostjo kakor nekaj njih pradedje za turške glave.

Semkaj torej so prileteli jate Ljubljanke na zabavo, ki jim je bila prav tako zanimiva kakor bombardiranje Turške jame s pomarančami. Saj pa so imele tudi kaj gledati! Z najpompoznejšimi károsami so se pripeljali metropolitanski gospodje, z grbi na vseh straneh svojih voz, z livriranimi kočijaži in slugami ter s konji, ki so bili obrzdani s pristnim zlatom in srebrom.

Mogočni so bili ti prelatje in mogočno so znali nastopati, kadarkoli so se prikazali v javnosti. Bogati so bili, posestniki najlepših hiš in opasni tekmeči kranjskih posvetnih kavalirjev.

Kavalir vseh kavalirjev pa je bil škof Borgia.

Bil je na glasu izredne učenosti, ki si jo je pridobil po nemških univerzah, a kot blivši jezuit je znal reprezentirati moč in čast nepremagljive katoliške cerkve impozantneje nego sam knezonadškof baron Brigido. V svoji osebi je združeval veljavnost pomožnega škofa ljubljanskega, škofa derbenskega in generalnega

41

vikarja nadškofijskega. Ta najelegantnejši predsednik ljubljanskega konsistorija je kazal pri vsaki priliki tudi v svoji prelatski obleki, da je polnokrven potomec kranjske plemenitaške rodbine. Do svoje visoke starosti je jezdit po Ljubljani in okolici iskrega serca, se vozil na lov ter se celo prav rad udeleževal najslajnejših plesov v reduti in na strelišču.

In baje ni bilo lepšega prizora, kakor če je sedel ves v vijoličasti svili in s hermelinom ter z velikim zlatim križem rdečelični starec škof Borgia sredi belih, golih ramen v demantih in biserih cvetočih ljubljanskih plemkinj. Za nikomer ni zaostajal živahni škof Borgia v galantnih poklonih, a vendar je bil baje resnično pobožen in dober mož, ki ga je ljubila vsa Ljubljana.

Imponiral je vsakomur, a znal je tudi pridobivati vsa srca, zlasti pa ženska, ki so za možko lepoto v cerkveni obleki že od nekaj še prav posebno dovzetna.

Tudi pri blagoslovljanju novega pokopališča je nastopil škof Borgia z vsem sijajem. Kakor vladar se je obdal z najodličnejšimi imeni metropolitanskega kapitlja. Prošt Sigrid grof Auersperški, komendantor malteškega reda, pravkar infilirani kanonik Janez Anton de Ricci, infilirani kanonik Sigrid grof Gallenberški, kanoniki Janez Nepomuk baron Tauferer, Franc Ks. pl. Weber, Franc Ks. baron Codel, pl. Fahrenfeldski, Juri Gollmaier, vodja in notar knezonadškofijskega urada, vsi člani kne-

zonadškofijske pisarne ter vsi semenišniki so obdajali škofa barona Borgia v vijoličastih, rdečih in belih oblekah.

Kakor maki, tulipani, lilije in narcise je bila videti ta sveta družba po zeleneči trati. In ljubljanske dame so vzkliskale ob občudovanja in radosti ob pestri krasoti.

Tudi grof Hohenwart s svojimi najvišjimi uradniki je bil tu in ponižno v ozadju je stal župan dr. Podobnik z dvema občinskima svetovalcema.

Ko pa je po zaključnem obredu pokleknila vsa gospoda na travo in molila glasno nemški »Vater unser«, je obstal, visoko zvrhan, edini škof Borgia ter šepetal molitev raztresen in zamišljen.

Oči so mu zrle tja na Kamniške planine, ki so se bleščale v solnčnem svitu, in tja preko Ljubljanskega polja, nežnozelenega in polnega bujnega kilitja.

In škof je posluhnil, dvignil oči in se nasmehnil. Resnično, tudi škrlanec je že drobil svojo pesem nad poljem!

Naglo se je pokrival in živahno pristopil h glavarju Hohenwartu:

»Ako vam je drago, pojezdiva popoldne do Save, ljubi glavar?

»Z veseljem, prevzvišeni!« je odgovoril glavar.

»V turjaških gozdovih se našajo že divji petelini, prevzvišeni!« se je oglasil tedaj prošt Auersperg.

»Ah! Ali nas povabite, grof,« je vzkipeł škof.

»Že v par dneh pričakujem bratovega poročila. Potem nama bodo petelini na razpolago«, je odgovoril prošt.

Pred cerkvijo in ob Dunajski cesti so se med tem zbrale Ljubljanice. Videti so želele škofa še enkrat iz bližine in dobiti njegov blagoslov, preden se odpelje s svojo karošo. Ko je torej stopil s pokopališča, so poklekile. Škof jih je blagoslovil, se nasmehnil in dal roko grofu Hohenwartu.

»Torej ob štirih — do svidenja, ljubi grof!« je dejal.

»Pred škofijo, prevzvišeni!«

In obrnivši se h grofu Auerspergu, je še rekel škof:

»Peljite se z mano, predragi! Poveste mi še kaj več o petelinih, ki čakajo naših pušk, če Bog da in sv. Hubert!«

Tedaj je zagledal še novo tropo klečočih Ljubljanek in zopet je dvignil desnico ter jih blagoslovil . . .

Med trumo žensk, ki so hitele ob česti proti mestu, sta stopali tudi Neža Verderberica in njena hči Metka. Zalostni sta bili in molčali sta dolgo časa.

»Petek je danes . . . ljudi ne bo . . . samu diti nimava ničesar«, je dejala Nežka in gledala zamišljeno v tla. V duhu pa je videla samo seba v svoji spalnici in poleg nje je sedel grof Ljubljenski.

ri. Tudi na tem polju imamo po lastni krivdi še dovolj neizkoriščenih možnosti. Tega greha se moramo otresti. Če vprašamo, kdo je v prvi vrsti poklican za to, bo naš odgovor kratko ta: Naša akademska mladina.

Naša Ljubljana, srce in središče naše Slovenije, ima za gojitev nepretiranega planinstva najsrečnejšo lego. Peš lahko napravimo iz Ljubljane pol — ali celodnevne izlete na vse štiri vetrove. Opozorjamo samo na našo prijazno Smarno goro, ki za malo truda nudi obiskovalcu najlepši razgled po ljubljanski in gorenjski ravnini, na naše snežene Karavanke in južne Alpe. Prezreti ne smemo naše srčkane Katarine, ki s svojo krasno naravo bogato poplača malenkostni trud. Kako nas vabljivo vabi na obisk njena sosedna Ormada!

Doslej še veliko premalo poznani Krim, kjer bi že davno moralo stati skromno planinsko zavetišče, nam nudi naravnost nebeški razgled na našo belo prestolico. Jako hvaležno izletišče je tudi na Kurešček. Omeniti moramo slednjič tudi prekrasno gozdno pot, ki nas pelje čez Golovec, Orle, Molnik in čez Magdaleno v Grosuplje. Našteli bi lahko še nebroj drugih krasnih izletnih točk v najbližji okolici naše bele Ljubljane, toda prilivali bi vodo našim srebropreni Savi, ako bi to storili.

Ako se zahoče komu višji tur, mu daje naša divna Gorenjska toliko izbire, da si večje pač želeli ne more. Tukaj more vsakdo delati poljubno izlete v najlepši planinski raj, ne da bi spravilj v nevarnost svoje življenje in svojo denarnico.

V to prelepo naravo vleče človeka z neodoljivo silo. Ako velja to za starejšega človeka, velja to še v podvojeni meri za mladega. Še bolj pa velja to za akademsko mladino. Ona posedla čez teden v pretesnih predavalnicah, tiči pri svojih učilih v prekrasnih sobicah. Kako si hoče na-

domestiti one telesne in tudi duševne sile, ki jih je ob takih okolnostih izgubila med tednom?

S tem, da posveti nedelje in praznični pohodom v našo lepo naravo, s tem, da poleti na naše bližnje in oddaljene izletne točke. Tam bo našla ono potrebno izpremembo, oni oddih, ki ga je njeno živčevje, njeno telo tako krvavo potrebno kakor ribi voda.

Gojitev pametnega in nepretiranega planinstva bo akademikom donajala dvojno korist. Na eni strani bodo našli v prosti naravi ono duševno razvedrilo, ki jih bo rešilo vsakdanjih skrbi. Na drugi strani bodo s tem prinesli potrebni davke na oltar svojega telesa, ki so ga zane-marjali med tednom in se osvežili za nove duševne napore, za novo duševno delo.

Gojitev zdravega planinskega sporta naj bi se torej poprijelo naše visokošolstvo, ker bo s tem koristilo sebi in narodu, iz katerega je izšlo.

Napisali smo tukaj nekaj misli o gojitvi takih panog sporta, ki je v naših skromnih razmerah mogoča in izvedljiva. Če bodo akademiki vpoštevati naše misli in se po njih ravna, imeli bodo od tega sami največjo korist. Ohranili bodo svojemu telesu zdravje in čvrstost in si pridobili za svoja stara leta tako svežost, da ne bodo čutili peze sivih las.

Korist od tega bo imel tudi naš slovenski narod, najmanjša vejica naše pomorne jugoslovenske lipe. Iz vrst naših akademikov nam bo zrasel nov in čvrst rod, kateremu se ne bo tresla roka, ko bo v knjigo bodočnosti pisal zgodovino in usodo slovenskega naroda.

Že iz ljubezni do slovenskega naroda, katere hipermoderni tok časa še ni izruval iz idealnih src naših akademikov, se nadajamo, da naš apel ne bo ostal glas vpijočega v puščavi...

Politične vesti.

= Svetozar Pribičević v avdijenci. Beograd, 28. aprila. Včeraj ob 18^h je bil pozvan na dvor k prestolonasledniku regentu Aleksandru Pribičeviću. Avdijenca je trajala nad eno uro.

= Intervencija demokratov glede železničarske stavke in dogodkov v Ljubljani. Beograd, 28. aprila. Včeraj dopoldne je imela demokratska zajednica sejo, na kateri se je sklenilo, da se napoti poslanec dr. Kukovec k železniškemu ministru dr. Korošcu ter zahteva razna pojasnila glede železničarske stavke, ker se je v teku debate ugotovilo, da je vlada v tem vprašanju storila več pogršk ter zahteva, da se stori vse, da se stavka čimprej zaključi. Nadalje se je sklenilo, da ima poslanec Adolf Ribnikar staviti na ministra notranjih zadev vprašanje radi krvavih dogodkov v Ljubljani, ker je vlada pokazala svojo nesposobnost s tem, da je kljub prepovedi shodov dopustila, da se je zborovanje vršilo, nato pa pogrnala demonstrante v ozko ulico, kjer je bilo vsako umikanje nemogoče ter pustila streljati nanje, tako, da je padlo mnogo žrtev.

= Prihod poslancev v Beograd. Beograd, 28. aprila. Včeraj so dospeli semkaj z orijentacijo iz Slovenije: minister na razpoloženju dr. Albert Kramer, Adolf Ribnikar, dr. Pavel Pestotnik in dr. Vekoslav Kukovec. Popoldne je prispel v Beograd en del klerikalnih poslancev iz Slovenije ter demokratska poslanca prof. Voglar in dr. Fr. Novak.

= Demokrati se ne pogajajo s sedanjo vlado. Beograd, 28. aprila. Demokratska zajednica kar najodločneje demantira vse vesti, da bi se delegati demokratske stranke pogajali s sedanjo vlado glede sestave novega kabineta, marveč je demokratski klub samo v stikih z regentom, kateremu so se predložile za-

hteve demokratske zajednice. Smatra se, da je za sedaj sestava koncentracijskega kabineta zasigurana.

= Dr. Korošec in železničarji. Beograd, 28. aprila. Železniški minister dr. Korošec je izjavil delegatom železničarjev, da se pogaja z njimi samo v slučaju, če se povrnejo železničarji na delo. Nadalje je izjavil, da dobe 1. maja plačo samo oni, ki niso stavkali odnosno oni, ki so se dobrovoljno odzvali pozivu na delo, vsi ostali pa, ki še ne delajo, ne bodo dobili plač.

= Praznovanje 1. maja. Beograd, 28. aprila. Vlada je izjavila, da dovoli praznovanje 1. maja, ako garantirajo komunistični voditelji za vzdržanje miru in reda in če zagotovijo, da se v govorih ne bo agitralo proti državnim interesom.

= Zagrebški komunistični občinski svetniki pozvani pred sodišče. Zagreb, 28. aprila. Včeraj so prejeli zagrebški komunistični občinski svetniki poziv, da se zglase pri sodišču radi svoje izjave, ki so jo podali pri prvi seji občinskega sveta pred zaprisego. Poziv ni prejelo vseh 20 zastopnikov, marveč samo en del.

= Dr. Kramarjeva pisma Francu Josipu. Svoječasno so češki socialistični listi objavili pismo, ki ga je pisal dr. Karel Kramar leta 1916. ko je bil obsojen zaradi veleizdaje na smrt, cesarju Francu Josipu. To pismo se je izrabljalo proti dr. Kramarju v politični borbi pri zadnjih volitvah v čehoslovaški parlament. »Narodni Listy« javljajo sedaj, da je bilo to pismo z drugimi dokumenti, ki se nanašajo na ministra narodne obrane Václava Klobača, ukradeno iz avstrijskega domobranskega ministrstva na Dunaju. Tatvino je baje izvršil major avditor Junge, ki je poslal pismo in vse ostale dokumente s posebnim kurirjem v Prago, da so se lahko porabili pri volilni agitaciji. Avstrijski državni kancelar dr. Renner je vložil protest proti tej tatvini.

Telefonska in brzojavna poročila.

REGENTOVA NEZAUPNICA PROTICU. — DR. VESNIC SE-STAVI KONCENTRACIJSKI KABINET.

Beograd, 28. aprila. Kako se potrjuje, je krona trdno odločena napraviti konec sedanjim neznanim krizam in je njen odločni nastop znatno razbistril položaj. Regent je izrazil ministrom predsedniku Stojanu Proticu ob priliki njegove avdijence, da smatra njegovo osebo kot zapreko pri sestavi koncentracijskega kabineta. Sodbi se, da bo Protic iz teh regentovih dovoli jasnih besed izjavil konsekvence. Regent je brzojavno pozval iz Pariza M. Vesnića, da mu poveri na-

zo, da sestavi koncentracijski kabinet. Dr. Vesnić je brzojavno odgovoril, da sprejme poverjevanje na nalog in da bo takoj odstopoval v domovino. Prihod dr. Vesnića v Beograd se pričakuje za soboto in bi bil koncentracijski kabinet sestavljen najkasneje do ponedeljka. Vlada bo podala demisijsko takoj, ko se vrne Vesnić v Beograd, to je najkasneje v soboto ali nedeljo. Kakor se potrjuje, je prišlo med Proticem in Proticem do ostrega konflikta, ker zagovarja Protic pomirjevalno politiko napram demokratom, čemur se Protic z vsemi silami protivi.

SLABOST SEDANJE VLADE. Beograd, 28. aprila. Po Beogradu se trosi vest, da je nekaj dni

sam hotela sedanja vlada Stojana Protica izvesti aretacijo komunističnih in republikanskih voditeljev. Predvsem bi se moral aretirati urednik »Beogradskega dnevnika« Cicvarić in še nekateri voditelji komunistov. Sedaj pa, ko je kriza te vlade postala akutna, je minilo g. Stojana Protica veselje, da bi izvedel nasilje, ki ga je nameraval.

NEODVISNO GLASILO.

LDU. Split, 27. aprila. (DDU.) Danes je izšla prva številka dnevnika »Novi list«. Novi dnevnik bove zastopati zahteve mnogobrojnih poedinov, ki ne pripadajo nobeni organizirani stranki in tvorijo najhčiejo stranko v narodu. List bo stal zunaj strank in bo neodvisen.

ŽELEZNIŠKI PROMET NA HRVATSKEM.

Zagreb, 28. aprila. Redni železniški promet je vzpostavljen na progah Zagreb-Bakar, Zagreb-Beograd, Zagreb-Varaždin in Zagreb-Koprivnica. Danes je odšel iz Zagreba vlak v Osijek preko Križevcev. Orijent-ekspres vozi redno, a ima precej zamude. Upati je, da bo ves promet v področju zagrebske direkcije v par dnevih popolnoma normalen.

DJIAŠKI IZ DI NA DUNAJU.

LDU. Dunaj, 27. aprila. (ČTU.) Protijudovske demonstracije so se ponovile na vseučilišču, kjer so nemškonalnati dijaki svoje judovske tovariše pregnali iz vseučiliških dvoran. Na klančini pred poslopjem so se dijaki spopadli. Razvil se je pravcati tepež. Policija je posredovala in razdvojila sovražni taborišči. Komunist Molcher je prišel v spremstvu majhne čete ljudske brambe in je pretil izprazniti klančino. Interventni je pri načelniku državne policije, vsled česar so ob 13. dijaki morali zapustiti prostor pred vseučiliščem. Nato so nemškonalnati odšli, pevač nemškonalnate pesmi in vzključilo: »Živio Kapp, živio Lüttwitz, živio Horthy!« Nemškonalnati dijaki pretijo zapreti dohod k vseučilišču tudi nemškimi dijakom. Ako se izgedi ponovilo, se bo univerza zatvorila.

TUDI NA SLOVAŠKEM SO POSKUŠALI PREVRAT.

LDU. Praha, 27. aprila. Češke oblasti so odkrile tajno organizacijo, ki je pripravljala splošni prevrat na Slovaškem. Na čelu ji je bil odbor štirih članov, ki so bili vsi Madžari. Aretiranih je bilo dosedaj 62 madžarskih članov omenjene organizacije. Pri aretiranih Madžarih so našli papirje, ki kompromitirajo Budimpešto.

NEMŠKA ODŠKODNINA.

LDU. Berlin, 27. aprila. (DKU.) »Berliner Tageblatt« javlja iz Zeneve: Vsota, ki se bo zahtevala od Nemčije, bo znašala 90 milijard zlatih mark in se bo plačala v tridesetih obrokih po 3 milijarde na leto. Vendar pa se more ta vsota izpremeniti po gospodarskem položaju Nemčije. Anglija je predlagala samo 50 milijard, toda Millerand ni hotel popustiti.

PRODIRANJE JAPONCEV V SIBIRIJ.

LDU. Amsterdam, 28. aprila. (DKU.) Kakor poroča poročevalec lista »Times« v Pekingu, se na Daljnem Vzhodu zasleduje z veliko pozornostjo prodiranje Japoncev v Sibirijo. Iz različnih znakov sklepajo, da se je japonska politika v Sibiriji in v severni Mandžuriji izpremenila. Japonci so istočasno pri Vladivostoku, Nikolsku in Habarovsku napadli Ruse in so jih premagali ter zasedli imenovana tri mesta in druge železniške postaje. Bolj vzhodno, kjer so se Japonci že začeli umikati, so zopet jeli prodirati in so s četami Kolčaka in Semenova v več bojih premagali Ruse. Izgube Japoncev znašajo 3000 mož. Po poročilu ministrstva za zunanje posle so se izkrcale japonske čete v Aleksandrovo v severnem delu otoka Sahalina, da ščitijo tamonje japonsko prebivalstvo.

Neodrečena domovina.

— Z Goribega. Vodstvo »Slov. sirotišča« v Gorici hoče dognati, koliko je vojnih sirot v deželi, da se jim izposuje državna podpora za vzdrževanje v goriskem sirotišču. — Potreba nove bolnišnice v Gorici je zelo nujna. Zato je določil mestni svet za novo bolnišnico prostor bivše italijanske kmetijske šole pri Šempetru; prostora je kakih 6 ha. — Stavka mestnega učitelstva v Gorici, o kateri smo poročali, je trajala samo en dan, ker je mnogič takoj dmeti dan nakazalo zastalo dražniško doklado. — Gorikoga kolektorja za 1920, ki ga je izdala Narodna tiskarna, se je prodalo v 10 dneh 10.000 izvodov.

Napravili so drugi natis, 7000 izvodov, ki je tudi že skoro pošel. — Monsignor A. Zamparo in dr. Pettrina, deželni komisar, sta ustanovila v Furlaniji ljudsko stranko, tako da si bosta v političnih in socialnih borbah stali nasproti socialistična ali komunistična in pa ljudska stranka. — Živinski trg v Gorici se zopet odpre in sicer bodo smerni vsak drugi in zadnji četrtek v mesecu. Ostanajo tudi vsi glavni semmji: Sv. Hilarij, sv. Jernej, sv. Mihael in sv. Andrej. — Izginil je iz Podgore 40-letni Josip Bandelj.

— Slovenskih ljudskih šol v Gorici kar nečelo odpreti. Magistrat se obotavlja s posebnim namenom. Utrudili bi radi Slovence in dosegli, da bi slovenski otroci, ki so jih starši v sili vpisali v italijanske šole, ne bili prepisani v slovenske razrede. Nenadoma bi otvorili en razred, pa rekli: glejte, otvorili smo slovensko šolo, otrok pa ni. Mislijo, da bi starši sodili, da ne kaže prepisovati otroke v slovenske šole, češ, sedaj bi imeli le škodo, ker leto teče, kaj jih bomo sedaj prepisovali. Ali Slovenci v Gorici se zavedajo svoje narodne dolžnosti in jo bodo znali vršiti tudi v še tako težkih razmerah. To tudi pričakuje od njih ves slovenski narod. Gorica ostane važna točka v Slovenstvu.

— Kako kruto postopajo z namimi ljudmi. Kraševac Josip Kosmina, občinski tajnik v Dekanih v Istri, svojčas sodni pisarniški uradnik v Gorici, je bil intelligenen in značajan mož. Takih pa Italijani ne trpijo. Všeč so jim samo klečepalci, ki jim

vse potrdi, »si, si, signorile« in vse store po njihovi volji, naperjeni proti slovenskemu ljudstvu. Kosmina pa ni bil klečepalec. Misli je pa, da bodo Italijani vendar vpoštevati obstoječe zakone in navade. Pa se je varal. Ker ni hotel biti slepo orodje v italijanskih rokah, so ga kratkoma odstavili. Občinski zakon predpisuje disciplinarno preiskavo, ali te niso hoteli uvesti, dobro vedoč, da mu ne morejo ničesar nekorektnega dokazati. Revez je bil tako s svojo družino brez zaslužka. Ves obupan je šel v Trst, se nastanil v neki gostilni in se v blaznosti vrgel iz prvega nadstropja na dvorišče ter obelzjal mrtve. Žrtev italijanske brezobzirnosti in krutosti na zasednem ozemlju.

— Lizzardo, poglavar istrskih brigantov, zopet ušel v Juzoslavijo. 15. t. m. se je pojavil Lizzardo, poglavar istrskih brigantov, na Puljsčini. Karabinjerji, na čelu jim inaresciallo Soluri, ki je ujel enega glavnih brigantov, so ga začeli zasledovati. Organiziral se je lov na Lizzardo. Od Pulja do Voloskega je trajal lov na brigantskega poglavarja, ki se je spretno umikal in s pomočjo svojih prijateljev je ušel pri Voloskem v Juzoslavijo dne 18. t. m. Ušel je bil že parkrat pa se je vrnil ob prvi priliki zopet v Istro, kjer mora imeti precej varna skrivališča in dosti prijateljev, da se je še vselej umaknil pred zasledovalci. V Juzoslaviji svojega brigantstva ne bo mogel izvrševati. Zato naj »Piccolo« nikar ne misli, da je dobil Lizzardo pri nas varno zavetje.

Kaj je napotilo blošega cesarja, da je podpisal vojno napoved Srbiji.

V dobi, ko pošiljajo razne osebe, ki so stale v večji ali manjši bližini s krogom odločujočim o vojni, svoje memoarje v svet, napisal je tudi bivši Franc Jožefov adjutant baron Margutti svoje memoarje, ki jih prinaša tržaški »Il Piccolo della sera«. Seveda moramo računati s tem, da je marsikatera beseda v teh in enakih memoarih napisana pod pritiskom nastalih razmer in zato jih moramo smatrati marsikedar kot napisane gotovim namenom, bodisi da se skuša na ta način pokazati veljavnost pisca ali pa da se hoče uveljaviti pisec v novem režimu. Zato sprejemamo tudi razkritja tega bivšega avstrijskega višjega oficirja — cum grano salis. Vsakemu Slavjanu bivše avstrijske monarhije je znano, v koliko nam je bila bivša habsburška dinastija naklonjena in da ni zamudila trenutka, pritisniti nas ob tla, ako je to bilo le mogoče. Znano je tudi, kaka politika se je vodila pod protektoratom te dinastije napram našim takratnim slavjanskim sosednim državam. Razni procesi, razne zlobno izmišljene afere pričalo o tem dovoljno. Zato smo tudi v dno svoje duše prepričani, da se ni takratni cesar Franc Jožef prav nič pomišljal, ko je podpisal vojno napoved Srbiji. In če se je kaj pomišljal, je to storil le iz strahu pred rusko mobilizacijo. — Margutti popisuje razpoloženje, ki je vladalo 28. julija leta 1914, na cesarskem letovišču v Ischlu. Spočetka se najnovejši dogodek, mobilizacija ni smatrala (olikega pomena, da bi bil potreben cesarjev povratek na Dunaj. Zdelo se je, da namerava ostati cesar kljub vsemu do septembra v Ischlu, kakor je

to bilo vsako leto njegova navada. V dvornih krogih se je govorilo o ekspediciji, ki naj »pusti kri« vroče krvni Srbiji. Zakaj pa ni sprejel stavljenih pogojev v polnem obsegu? Ugibalo se je, ali bo Rusija nastopila ali ne. Splošno prepričanje je bilo, da ostane konflikt lokaliziran. Cesar se je bil zapri v svojo pisarno in prepovedal, da se ga moti. Naslednjega jutra pa se je vendar sklenilo odpotovati na Dunaj, kar je povzročalo v dvorskih krogih veliko nevoljo. Cesar je bil močno vznemirjen in je mrmral: »Kam plove-mo? Bog nam pomagaj!« Ni bilo več upanja, da se ohrani mir; vojna je bila že napovedana. Orof Paar je povedal, da je cesar podpisal vojno napoved, ker so ga v to prisilili Srbi sami z vpadom v Bosno; v nedeljo, 26. julija, že so Srbi zasedli precejšen kos avstrijskega teritorija v Bosni. Margutti, ki se mu je zdel ta vpad v Bosno malo verjeten, pripoveduje na to na dolgo in široko, kako je poizvedoval na raznih mestih, koliko bi bilo resnice na tej traditvi: v kabinetni pisarni pri generalu Martererju. Njemu ni bilo nič znano. Marterer je obljubil vprašati na vojnem ministristvu in pri generalnem štabu. Nikdo ni vedel ničesar. Cesarja se je očividno napačno informiralo, da bi se ga prisililo do podpisa vojne napovedi. »Ko sem se povrnil na Dunaj hoteč se prepričati o resnici, sem izvedel v svoje ogorčenje, da je bila vest o srbski luvazli neresnična«, pravi Margutti, ne da bi nadalje pojasnil, kdo je povzročil to vest in kje se je preprical o njeni izmišljenosti.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. aprila 1920.

— Razmere pri nas se še vedno niso ustalile. Na vseh koncih in krajih še vre in ako ne bo vlada povsodi nastopila z vso odločnostjo in doslednostjo, lahko najmanjša iskra zopet izzove požar. Včeraj smo poročali o dogodkih v Kočevju, kjer še vedno ni vzpostavljen mir in red. Tudi v Trbovljah še ni tako, kakor bi moralo biti. Sploh so Trbovlje točka, kateri bo treba i v bodoče posvečati največjo pozornost. O dogodkih v Trbovljah se nam naknadno poroča tole: »V soboto popoldne so rudarji pridri pred županstvo in so zahtevali, da jim naj občina izroči orožje, ki ga ima baje skritega. Vdri so v hišo in preiskali vse prostore od kleti pa gori do strehe. Našli seveda niso ničesar. Orožništvo je bilo popolnoma brez moči in je moralo stati na strani kot tih motritelc. Množica je hotela gerenta Mrelno masakrirati in prevzeti občinsko upravo v svoje roke. Ko se bilo bati namočena, da začne podvignati družni plenti in vrati, je došla pomoč iz Ljubljane. Bil je to vojaški oddelk, ki je šel okrog 800 mož in bil opremljen s 14 strelnicami in 4 topovi. Vojaški so bili sami Srbi. Takoj so stopili v akcijo in hitoma se jim je posrečilo razenati boljševiško tolopo. Prijeli so več boljševiških kole-

vodij in agitatorjev, med njimi tudi dve ženski. V ponedeljek je oblast izvedla več hišnih preiskav pri raznih sumljivih osebah. Aretirali so več boljševiških voditeljev, pri katerih so našli skrito orožje in streljivo. Energičen nastop vojaštva je povzročil, da je takoj zavladal mir in red v Trbovljah. Sedaj je povsod mir. Nihče ne sme v Trbovlje in nihče iz Trbovljev. Orožniški postaji sta dobili ojačenje, a ostalo je na mestu tudi vojaštvo. V šoli v Trbovljah je namreč 60 vojakov, na Vodi pa jih je okrog 800. Rudarji se polagoma vračajo na delo. V nekaj dneh bo delo v rudokopih že popolnoma vzpostavljeno. Med rudarji samimi je nastalo očitno nesoglasje. Starejši se jeze na mlade, ki so jih speljali na led in jim privoščijo, da je oblast zaprla glavne hijskače, ki so delavstvo neprestano vznemirjali s svojim demagoštvom. Kot mrzel tuž na stavknjoče je zlasti vplivala odredba, da bo takoj iz Trbovljev izganjan domovinsko občinno vsakdo, ki bi ne hotel takoj prirediti z delom in da ne bo nihče nikdar več srejet v službo. — Iz teh vesti je razvidno, koliko zaježe energičen in smotren nastop rokičanih oblasti. Na oblasti postopajo povsodi z vso odločnostjo in naj predvsem varujejo ugled in avtorite-

Najnovejša poročila.

VLADA OBSTRUIRA. — NEKAJ, KAR SE NI BILO!

LDU. Beograd, 28. aprila. 86. redni sestanek začasnega narodnega predstavništva je otvoril podpredsednik dr. Ribar od 17.45. Takoj v začetku je prečital tajnik Miljović nastopni dopis ministrskega predsednika na predsednika začasnega narodnega predstavništva: »Gospod podpredsednik! Z ozirom na Vašo izjavo, izzvano po mojem vprašanju v teku današnje seje, ki ste jo izrekli pred kraljevske vladne, da vztraja opozicija tudi nadalje pri svojem obstrukcijskem držanju, kateremu namerava dati izraz tudi na današnji seji, mi je čast sporočiti Vam v imenu kraljevske vlade tole: V interesu parlamenta in države želeč, da se ni ti začasno narodno predstavništvo, niti država ne izpostavlja prizorom, kakršnim je bilo začasno narodno predstavništvo doslej torišče, naša država pa priča, kraljevska vlada soglasno z mislimi, ki sem jih razložil v svojem eksponatu o politični situaciji, predloženem Nj. Vis. prestolonasledniku, ne more pod takimi okoliščinami prihajati na seje začasnega narodnega predstavništva, dokler ostane opozicija pri tem svojem držanju. Podpis: Stojan M. Protič, 28. aprila 1920.«

Nato je izjavil podpredsednik parlamenta dr. Ribar, da zaključuje na podlagi tega dopisa današnjo sejo. Prihodnja seja je sklicana za dan 3. maja ob 16. (Stari Ben Akiba se je vendarle zmotil, trdijo, da se ne zgodi ničesar novega pod solncem! Doselej se je pač slišalo, da obstruira parlament, ni pa se slišalo, da bi obstruira — vlade! To je novost, ki je svet še ni videl in ne čul! — Opomba uredništva.)

JADRANSKO VPRAŠANJE. — LONDONSKI DOGOVOR. — UREDITEV EVROPSKIH PROBLEM.
LDU. Pariz, 28. aprila. (DKU.) Lloyd George je v pogovoru čas-

nikarjem izjavil, da bi bila neposredna pogajanja med Italijo in Jugoslavijo nedvomno najboljša jamstvo za ugodno rešitev jadranskega vprašanja. Anglija da je pripravljena vporabiti londonski dogovor, katerega se je držala Italija med vojno s tolikimi žrtvami. Zavezniki iskreno žele sestanke v Spaaji. Pri tem sestaniku bo nemški državni kancelar zavzemal mesto, enako onemu med zavezniških ministrskih predsednikov. Stalil bo predloge in bo mogel obrazložiti svoje nazore glede prihodnje ureditve evropskih problemov.

KONFERENCA V SAN REMU.

LDU. Pariz, 28. aprila. (DKU.) Agence Havas.) V zbornici je naznačil ministrski predsednik Millerand, da je Anglija dobila mandat za Palestino in Mezopotamijo, Francija pa za Sirijo; Zedinjene države so se naprosile prevzeti mandat nad Armenijo ali pa določiti njene meje. Nadalje je izjavil ministrski predsednik Millerand, da se izpraznita Frankfurt in Darmstadt, kakor hitro se bo število nemških čet v ruhrskem okrožju zmanjšalo tako, kakor je predvideno v dogovoru z dne 8. avgusta. Ministrski predsednik je dejal, da je bilo načelo konferencam v San Remu, izključiti vsako misel o reviziji pogodbe. Prebral je izjavo zaveznikov in rekel: Z njo (izjavo) stopamo v pozitivno periodo izvedbe pogodbe. Sporazum zaveznikov je iskrenejši nego kdaj prej. Zavezniki so se poslovili od San Rema z veliko gotovostjo glede potrebe in moči svojega sporazuma. Konferenca ni bila brezuspešno delo. (Odobrava-nje po vsej zbornici.)

LDU. Pariz, 28. aprila. (DKU.) Odsek za zunanje posle v francoski zbornici je naslovil na vlado prošnjo, naj mu poroča o dogodkih na konferenci v San Remu, dalje tudi o pogajanjih z ruskimi zastopniki v Kodanju.

LDU. Berlin, 28. aprila. (DKU.) Kako doznava zastopnik »Vossische Zeitung« v San Remu, je italijanski ministrski predsednik predlagal, naj se sprejmejo v medzavezniško komisijo za srovine tudi nemški in avstrijski zastopniki. Lloyd George se je s tem predlogom strinjal, dočim ga je Millerand odklonil.

LDU. Berlin, 28. aprila. (DKU.) Predpoldne je italijanski poslanik izročil državnemu kancelarju že znano ententno noto, s katero se je konferenca v San Remu končala. Besedilo je soglasno z onim, ki ga je priobčila poročevalnica Agence Havas. Noto je podpisal italijanski ministrski predsednik Nitti.

WILSON IN MIROVNA POGODBA.

LDU. Pariz, 28. aprila. (DKU.) Washingtonski listi pišejo, da bo predsednik Wilson v kratkem v senatu iznova predložil mirovno pogodbo, vendar pa da bo pogodbi dodal nekatere pridržke, ki bi vsebovali vse, kar smatra Wilson potrebnim za ameriške interese.

JUGOSLOVENSKA - ITALIJANSKA POGAJANJA.

LDU. Lyon, 28. aprila. (Brezlično.) »Matin« poroča iz San Rema da se je včeraj Scialoja razgovarjal v Nizzu z dr. Trumbićem, ki je bil na poti v Beograd. Prihodnji sestanek med Scialoja in jugoslovenskimi delegati bo v par dneh in sicer ob jezeru Lago Maggiore.

SLUŽBENO IZVEŠTJE O ŽELEZNIŠKEM PROMETU V SLOVENIJI.

LDU. Ljubljana, 28. aprila. Uradno se poroča: Na južni železnici se je danes prijavilo skoro vse osebje v službo. Vozili so na vseh progah osebni vlaki, kakor včeraj, na progi Logatec - Špilje tudi več tovornih, oziroma živilskih vlakov, nadalje tudi ekspresni vlaki Beograd - Pariz v obeh smereh. V vseh večjih postajah, kakor tudi v rudniških postajah, se premika in ranžira tovor. Jutri 29. t. m. bodo vozili na vseh progah

osebni vlaki, med Ljubljano in Mariborom, razen dosedanjih mešanih vlakov, še v vsaki smeri po en osebni vlak, nadalje med Ljubljano in Zidanim mostom jutranji in večerni osebni vlak za šolarje in uradnike itd. Istotako jutraj in popoldne po en osebni vlak med Ljubljano in Borovnico. Z veza osebnih vlakov med Mariborom in Dunajem se zopet vzpostavi. Ekspresni vlaki Dunaj-Trst pričnejo voziti v ponedeljek 3. maja.

Na progah državnih železnic v Sloveniji je od danes opoldne vzpostavljen ves osebni in tovorni promet, kakor je bil pred stavko.

Železničarska stavka je smatrati dejanski, četudi ne formalno, končana. Tudi vse drugo delavstvo po Sloveniji dela, stakajo samo še rudarji. Mir in red se ni nikjer kalil.

TURKI OSTANEJO V CARIGRADU.

LDU. Lyon, 28. aprila. (Brezlično.) V San Remu se je sklenilo, da ostanejo Turki v Carigradu, manjšinam pa se dajo potrebne garancije.

TURŠKA MIROVNA DELEGACIJA.

LDU. Lyon, 29. aprila. (Brezlično.) V Versailles pričakujejo prihod turške delegacije dne 5. ali 6. maja.

POLJSKO - UKRAJINSKI SPORAZUM.

LDU. Varšava, 28. aprila. (DKU.) — Brezlično.) Ministrstvo za zunanje posle priobči uraden komunik, v katerem poljska vlada priznava pravico ukrajinskega naroda do samostojnosti in direktorja pod hetmanom Petljuro kot najv. načelnik ukrajinske ljudske republike. Ukrajinsko zastopništvo priobči uradno proglaš, popolnoma enak onemu, ki ga je izdal načelnik poljske armade Pilsudski, v katerem hetman Petljura izjavlja, da se bosta poljska in ukrajinska armada bojevali ramo ob rami proti skupnemu sovražniku.

IZROČITEV SOCIALISTIČNEGA POSLANCA.

LDU. Pariz, 28. aprila. (DKU.) Pri včerajšnji seji poslanske zbornice je bil stavljen predlog, da se ukine imuniteta socialističnega poslanca Beillant - Couturera, čigar izročitev se zahteva z ozirom na članek, ki je izšel dne 20. aprila v »Populaire«. Socialistične skupine v zbornici so se danes popoldne posvetovali in sklenile, da ostanejo imenovanim poslancem solidarni.

POLJAKI PROTI BOLJEŠEVKOM.

LDU. Varšava, 27. aprila. (DKU.) (Brezlično.) Vojaško poročilo od 27. t. m. se glasi: Naša armada je dne 25. t. m. v Voliniji prešla v splošen protinapad, ki jo povzročil med sovravnimi četami paniko. Dne 26. t. m. zjutraj so zavzele naše čete Žitomir. V tem ozemlju je bilo premaganih 38 infanterijskih in 27 artiljerijskih boljševiških divizij. V naše roke je padlo mnogo vojnega plena.

RAZRUŠENA BAGDADSKA ŽELEZNICA.

LDU. London, 28. aprila. (DKU.) (Brezlično.) Po poročilih iz Sirije so čete Kemal paše razdrle bagdadsko železnico severno in južno od cilicjskega prelaza.

REVOLUCIJA V GUATEMALI.

LDU. Pariz, 28. aprila. (DKU.) Agence Havas.) Po verodostojnih poročilih iz San Salvadorja je bilo pri revolvi v Guatemali ubitih več kot 800 oseb. Mnogi pristaši odstavljene predsednika Cabrete, ki so mu ostali zvesti, so bili pobiti v svojih stanovanjih.

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici“!

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Piano, dobro ohranjen, se prod. Na slo, se izve pri upravnistvu Slovenskega Naroda. 3009

Sveže baterije se dobe pri Ign. Vok. Ljubljana, Sodna ulica 9. 3001

Iščem sobo pri boljši družini. Ponudbe pod „Gospod 3004“ na upravnistvo Slov. Naroda. 3004

Abitirijent želi službe, nastop takoj. Navedbo plače pod „Služba 13“ na upravnistvo Slov. Naroda. 3005

Vdovi brez otrok, ki odstopi pol stanovanja mirnemu paru, plačam celo stanovanje in oskrbam s hrano. Ponudbe pod: „Prilika 3010“ na upravnistvo Slov. Naroda. 3010

Anton Kravanja naznanja v svojem in v imenu vseh ostalih sorodnikov prežalostno vest, da je njegova iskrenoljubljena soproga

Julka Kravanja v torek, dne 27. aprila t. l. po kratki a mučni bolezni prevredna s tolažili sv. vere mirno v Gospodu spavala. Pogreb drage pokojne bo v petek zjutraj iz hiše žalosti. Beganje pri Cerknici, dne 28. aprila 1920.

Zahvala.
Vsem, ki so nas ob prebriski izgubi našega ljubljene sina, ozir. brata, svaka in strica, gospoda

Antona Seražina
deželnovladnega kancipista pri predsedništvu deželne vlade za Slovenijo

tolažili in za vse dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in smrti izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo upravnistvu sanatorija Leonišča, zlasti gg. dr. Slajmerju, dr. Zalokarju in dr. Krajcu ter č. sestram-usmiljenkam za požrtvovalni trud, vsem ki so ga v tako mnogobrojem številu spremili na njegovi zadnji poti, zlasti gospodu poverniku prof. Remcu in ostalemu uradništvu deželne vla e. gg. pevcem za gniljive žalostinke in darovalcem vencev. Odožiti pa se moramo v prvi vrsti rodbinam Krmpotič in Favetti ter vsem onim, ki so pokojnika v bolezni obiskovali, in tolažili!

Vsem tisočkrat hvala!
Trst-Ljubljana, dne 28. aprila 1920.

Zahvaljoča rodbina.

Nagrobna svetilka nova se prod. Na slo, se izve pri upravnistvu Slovenskega Naroda. 3007

Moško obleko, novo, letensko, dobro ohranjeno, zamenjam za kakor drugo blago ali jo tudi prodam. Poizve se na Ježici št. 23, pri Ljubljani. 3008

Soba
meblirana ali prazna, s posebnim vodom v mestu ali na periferiji se išče proti visoki nagradi. Ponudbe na uravro Slov. Naroda pod „Soba 1000“, 2998

Spreten krojaški pomočnik za malo delo se takoj sprejme v službo, hrana v hiši, plača dobro. M. Brunskele, krojaški mojster, Semič, Dolenska. 3015

Fotografski aparat s pripadajočimi kasetami, dobro ohranjen kupim. Ponudbe na upravnistvo Slov. Naroda pod „Fotografski aparat 3018“ 3018

Plačilna natakharica dobra in čedna se sprejme v restavraciji „Amerika“ Glince št. 28. Istotam se sprejme pridna služkinja za vsa dela. 3011

Zahvala.

Učenko babičkega točaja, ki se konča 29. aprila t. l., se najprejreje zahvaljujejo g. profesorju dr. Zalokarju ter g. asistentu dr. Gostišin za njih neumorni trud pri poučevanju. — Živela še mnogo let v prid in blaginjo slovenskega naroda!

Ljubljana, 27. aprila 1920.

Zahvala.
Vsem, ki so nas ob prebriski izgubi našega ljubljene sina, ozir. brata, svaka in strica, gospoda

Antona Seražina
deželnovladnega kancipista pri predsedništvu deželne vlade za Slovenijo

tolažili in za vse dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in smrti izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo upravnistvu sanatorija Leonišča, zlasti gg. dr. Slajmerju, dr. Zalokarju in dr. Krajcu ter č. sestram-usmiljenkam za požrtvovalni trud, vsem ki so ga v tako mnogobrojem številu spremili na njegovi zadnji poti, zlasti gospodu poverniku prof. Remcu in ostalemu uradništvu deželne vla e. gg. pevcem za gniljive žalostinke in darovalcem vencev. Odožiti pa se moramo v prvi vrsti rodbinam Krmpotič in Favetti ter vsem onim, ki so pokojnika v bolezni obiskovali, in tolažili!

Vsem tisočkrat hvala!
Trst-Ljubljana, dne 28. aprila 1920.

Zahvaljoča rodbina.

Irgovski uradnik (starejši književodja in dopisovalec) išče mesta. Ponudbe pod „Dopisovalec 3002“ na upravn. Slov. Naroda. 3002

Pohištvo iz mehkega lesa, soba in kuhinja kompletna, prav dobro ohranjeno. se prod. Ogledati na Dunajski cesti 9. II. dvorišče od 12. do 2. in od 5. do 7. 2996

Dela čez dan išče ženska. Spodnja Šiška, Celovška c. 82. na dvorišču. 3000

Sivalni stroj kupim. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 2999

Industrijalni uradnik 30 let star, ne- oženjen, z 10 letno pisarniško prakso v večjih industrijskih podjetjih, zmožen slovenske, nemške korespondence, knjigovodstva in vseh pisarniških del, želi premeniti službo. Ponudbe z navedbo plače pod šifro: Stalna služba 2997 na upravnistvo Slov. Naroda. 2997

Proda se francoski zlatnik iz l. 1786, iz Puchov avto 27 HP, za 6 oseb. Naslov pove: Anončni zaved Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. 2995

Mladega fermiča izvrstne pesme prodam po zmerni ceni. Na ogled pri mesarju Kraliču v Zelenci jami št. 147. 2994

Proda se skoro nova sobna kredenca iz orohovine, zelo masivna z ogledali marmornim in brušenim steklom. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 2990

Kamnosek. Potrebujem strokovno izurjenega kamnoseka kot kompanjona. Kapital nepotreben. Ponudbe z referencami na Jovan Tomič Mitroviča (Srem). 2998

Kolar se išče za mestno pristavo. Hrana in stanovanje v hiši. Zglasiti se je: Ljubljana, Cesta na Kodeljevo 8. 2977

lenega, nepokvarjenega, »roda Sena, 9000 kg trdnika Tršan & Gorjanc v Kranju. Cena po dogovoru. 2992

Išče se za takoj boljša dehtila ali žena k majhni obitelji za lažje hišne posle. Treba je da zna nehaliko kuhati. Vrlo dobro ravnanje. Pača po dogovoru. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 2996

Motorno kolo, malo rabljeno se prod. R. fletanti naj se ogledajo: Rimska cesta št. 21. od 11 do 12 ure dnevno. 2976

600 K nagrade dam kdor mi preskrbi eno veliko ali dve majhni nemobilni sobi takoj ali pozneje. Ponudbe na upravnistvo Slov. Naroda pod „Takoj ali pozneje 2978“.

Razglas.
Dne 5. maja se bo vršila
prostovoljna javna dražba
različnih voz na dvorišču g. Predoviča nasproti klavnice.

Iva Šiler, modistka, Kongresni trg 6, se priporoča cenjenim damam.

Pletilni stroj št. 5, 45 cm dolj se kupi. Ponudbe na naslov: Iva Šiler, Kongresni trg 6. 2873

Več vrst cvenik za maj je napredal pri Ivi Šiler, Kongresni trg 6.

Več tesarjev se sprejme takoj v trajno delo. Avton Stelner, Jeramova ul. 11, Ljubljana. 2773

Kupim večje količine na vagon: jelo- ve deske, materjal (gradja), late- kolje za vinograde, apno, oglje in pla- čam najvišje cene. Ponudbe pod Vi- dimir Iskov, Stoper, (Vojvodina). 2260

Mesečno sobo
s posebnimi vzhodni, lepo urejeno ter električno razsvetljavo v bližini kolo- dvorja išče soliden gospod za takoj. Plača dobro. Cenjene ponudbe pod „Mesečna soba/2992“ na uprav. Slov. Naroda. 2992

Išče se za takojšnji vstop
korespondentinja
stenografinja, strojepiska, večja slov. in nemškega jezika. Prosi se če mo- goče osebna predstava pri Krasjki Ivnici željezne i bravarke robe s Kam- nika. 2987

Iščemo preprosto
kuharico
z mlečno jedila za letovišče v Jugosla- vijl proti visoki plači. Ponudbe s spr- čevati pod: „Sestavljeni 2996“ na uprav- nistvo Slov. Naroda. 2990

Prodam vagon
lanenega semena,
kupujem začke kože
Gjorgje Grujič
Beograd Miletića ul. 15.

Razglas.
Dne 5. maja se bo vršila
prostovoljna javna dražba
različnih voz na dvorišču g. Predoviča nasproti klavnice.

Razglas.
Dne 5. maja se bo vršila
prostovoljna javna dražba
različnih voz na dvorišču g. Predoviča nasproti klavnice.

Št. 237. 294

Razglas.
Proda se enonadstropna hiša z vrtem in ledenico tik pred kolodvorom Dravograd-Meža. Lokali so pripravi za vsako obrt. Prodajna cena 300.000 kron. Reflektanti naj pošljejo v zapečatenem pismu ponudbe do 10. maja 1920, na trško občino Dravograd, toda ne pod prodajno ceno. Pri sklepu pogodbe se mora položiti najmanj 150.000 K, drugo se izplača po dogovoru.

Pnevmatike Na debelo!
za avto in kolesa
Gumijski trakovi M. Kuštrin
za trte
Liubljana,
Vsakovrstne žice
za električne napeljave. Dunajska cesta št. 20.

Črno dalmatinsko vino
ima v zalogi
Gospodarska zveza v Sp. Šiški.

Slovenska eskomptna banka LJUBLJANA.

III. redni občni zbor našega zavoda je sklenil, da se plača delničarjem za leto 1920

6% dividenda
Kupon št. 3 I. in II. emisije naših delnic se bode plačeval po
24 kron
p. naši blagajni počenši s 1. majem t. l. — Pri inkasu se mora predlo- žiti tudi kupon št. 2

Upravni svet.